

RWE

Vormgeving invoedingstarief

Reactie op consultatie ACM/UIT/653658

6 Januari 2026

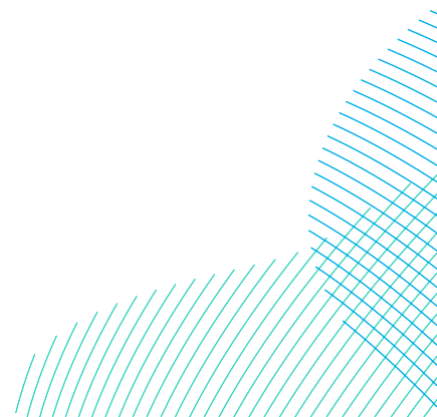
Inhoudsopgave

Samenvatting	1
Onze kwantitatieve feedback van september 2025	2
Fundamentele beperkingen staan een effectief invoedingstarief in de weg.....	3
Beantwoording van de vragen	5
A. Kosten categorieën.....	5
B. Tariefdragers en tariefdifferentiatie.....	11
C. Kostenverdeling tussen invoeders en afnemers.....	14
D. Cascadering	17
E. Uitzonderingen.....	20
F. Implementatie.....	23

Reactie op ACM consultatie met zaaknummer ACM/23/182950

Ingediend door RWE Generation BV op 7 Januari 2026

Contact via [REDACTED], [REDACTED]@rwe.com

Samenvatting

RWE roept de ACM op af te zien van het voornemen tot invoering van het invoedingstarief omdat het instrument niet effectief is in haar beoogde werking en het op disproportionele wijze Nederlandse invoeders op achterstand zet ten opzichte van het buitenland. De negatieve welvaartseffecten zijn groot, terwijl de omvang van positieve effecten onzeker is. Een nationaal invoedingstarief staat haaks op het streven naar een Europees gelijk speelveld en draagt bij aan de trend van ‘nettarievenprotectionisme’ tussen lidstaten.

Daarnaast zien we dat de onderbouwing voor het invoedingstarief een aantal fundamentele principes achter ons energiesysteem niet of zeer generiek adresseert en ontbreekt er een feitenbasis op basis waarvan aannames of inrichtingskeuzes kunnen worden gesteund.

Inleiding

De opschaling van weersafhankelijke hernieuwbare opwek is voor ACM aanleiding tot de invoering van het invoedingstarief. Hiermee wil het Nederlandse invoeders stimuleren het elektriciteitsnet efficiënt te gebruiken, kostenreflectiviteit verhogen en buitenlandse afnemers laten meebetalen.

Uit het consultatiedocument blijkt de onderliggende wens van de ACM om kosten tussen afnemers en invoeders waar mogelijk op 50%-50% basis te verdelen. Echter, elektriciteit heeft als nutsdienst inherent andere eigenschappen dan een regulier goed of dienst. In dit licht lijkt de ACM in zijn geheel voorbij te gaan aan het fundamentele verschil tussen invoeders en afnemers en tevens tussen transmissie- en distributienetten. Principes die lange tijd golden als belangrijke grondslagen in nationale en Europese wet- en regelgeving en verklaren waarom invoeding van elektriciteit in Nederland is vrijgesteld van nettarieven en waarom bijvoorbeeld cascadering plaatsvindt.

Invoeders ≠ afnemers

Invoeders zijn per definitie vraagvolgend: de markt vraagt en het aanbod levert exact de gevraagde hoeveelheden. Een eventueel weersafhankelijk karakter doet niets af aan dit fundamentele principe, het maakt de praktijk van een producent hooguit weerbarstiger. De afnemer staat centraal en het achterliggende systeem van opwek en transport dient efficiënt en betrouwbaar in de nutsfunctie elektriciteit te voorzien.

Invoeders zijn daarnaast zeer prijselastisch. Stroom is hun primaire product en daarom beïnvloedt een tarief, dat ingrijpt op de verkoopprijs, direct de marge. Afnemers zijn veel inelastischer: eenzelfde tarief verhoogt de inkoopkosten van stroom. Deze stroomkosten zijn

doorgaans een fractie van de uiteindelijke marge of het maatschappelijke nut dat met de ingekochte stroom wordt gerealiseerd.

Lagere netten > hogere netten

Ook tussen netvlakken zijn er verschillen. De lagere netten zijn er om elektriciteit bij de eindverbruiker te krijgen. De hogere (transmissie)netten zijn hieraan ondersteunend door dat zij bijdragen aan betrouwbaarheid (systeemdiensten) en kosten-efficiëntie (door transport over langere afstanden mogelijk te maken en concurrentie te vergroten).

Uiteraard leidt de energietransitie ertoe dat bovenstaande typering steeds meer nuance verdient. Bijvoorbeeld omdat elektriciteitsopwekking, traditioneel op de hogere netvlakken, een steeds decentraler karakter krijgt. Daarnaast leiden opwekpieken in combinatie met achterblijvende transportcapaciteit tot de noodzaak om netkosten beter te reflecteren. In het consultatiedocument wordt de geplaatste nuance echter 180 graden gedraaid door te stellen dat invoeders en afnemer in de basis gelijk zijn. Dit standpunt is politiek-maatschappelijk te billijken maar mist elke economische legitimatie. Juist economische optimalisatie leidt tot welvaartsmaximalisatie en daarom vormt dit de hoeksteen bij kostenallocatievraagstukken voor energie-infrastructuur.

Onze kwantitatieve feedback van september 2025

Tijdens de informele consultatie van september jongstleden hebben we op basis van onze eigen marktmodellen de ACM geïnformeerd over de impact die een invoedingstarief zou hebben (ceteris paribus) op ons energiesysteem, op basis van door de ACM aangeleverde tariefvarianten.

Onze bevindingen toonden aan dat het **marktversturende effect** van een invoedingstarief enorm is, vooral omdat deze maatregel het internationale karakter van energiestromen niet adresseert en een enorme weglek veroorzaakt. Onze analyses lieten zien dat Nederland verandert van een netto-exporteur naar een **netto-importeur** van elektriciteit. Omdat de investeringsaantrekkelijkheid afneemt, **vertraagt** ook de decarbonisatie van elektriciteitsproductie en wordt de ondergrens van de **leveringszekerheidsnormen** jaren eerder aangetaakt dan in de huidige prognoses. Het tussentijds veranderen van de spelregels (dat opwek met PPAs of subsidies treft) tast ook de regulatoire voorspelbaarheid in Nederland aan, wat zich vertaalt in hogere risicopremies die doorwerken in de kapitaallasten. **De olifant in de kamer hierbij is: hoe zeker is de Europese €0,5/MWh grens voor investeringen en congestiemanagement in de toekomst?**

Fundamentele beperkingen staan een effectief invoedingstarief in de weg

In de inleidende paragrafen van het consultatiedocument wordt voorgesorteerd op een invoedingstarief dat prikkels geeft voor het juiste netgedrag. Wij zien drie fundamentele beperkingen, die ook diametraal staan op de wettelijke doelstelling van de ACM, volgens Artikel 2.5 van de Instellingswet Autoriteit Consument en Markt ¹

1. De kosten voor ondersteunende diensten en de kosten voor netverliezen vormen samen het overgrote deel van de kostenbasis waarop een invoedingstarief is gebaseerd (90% van de kosten bij een invoedingstarief van €5,- / MWh). Beide kostensoorten zijn **'residueel'** wat betekent dat zij niet zijn te relateren aan individueel netgebruik, waardoor er geen sturende werking vanuit gaat. Een invoedingstarief is daarmee overwegend een *verdelingsinstrument* dat deze 'overheadkosten' omslaat, in plaats van een *sturingsinstrument*.

2. Er zijn inherente **verschillen tussen typen invoeders**. Vanuit economisch perspectief hebben investeerders en exploitanten van wind-op zee, regelbaar vermogen, renewables-op-land elk een eigen economisch afwegingskader waar het gaat over investeringen en inzetbeslissingen. Deze verschillende kaders worden niet als zodanig geadresseerd in het tariefontwerp. Het gevolg is dat er één tariefregime wordt voorgesteld dat niet gericht ingrijpt in de relevante beslissingen op het gebied van investering of dispatch.

3. Een invoedingstarief kan niet goed sturen of effectief het kostenveroorzakingsprincipe toepassen. De derde doelstelling, het laten meebetalen door **buitenlandse afnemers**, wordt vermoedelijk wél ten dele gehaald. Maar onze analyses voor de september-consultatie hebben laten zien wat hiervan de gevolgen zijn. Het is een **onevenredig hoge prijs** voor een maatregel die als nettarieven-protectionisme kan worden beschouwd en andere landen uitnodigt om zich ook protectionistisch op te stellen. Immers Nederlandse gebruikers profiteren ook van buitenlandse netten die de Frans kernenergie, Scandinavische waterkracht of Duits regelbaar vermogen naar Nederland brengen. Juist op die momenten dat we deze vermogens, blijkens de Monitor Leveringszekerheid van TenneT, zo hard nodig hebben. De facto slaan we hiermee een tegenovergestelde richting in, in plaats van juist het gelijk-trekken van tarifiering en regulering richting een gelijk Europees speelveld.

¹ "De werkzaamheden van de Autoriteit Consument en Markt hebben tot doel het bevorderen van goed functionerende markten, van ordelijke en transparante marktprocessen en van een zorgvuldige behandeling van consumenten. Daaronder wordt verstaan het bewaken, bevorderen en beschermen van een effectieve mededinging en gelijke concurrentievoorwaarden op markten en het wegnemen van belemmeringen daarvoor."

Nader uitgelicht: kostenreflectiviteit en het kostenveroorzakingsprincipe

Nettarieven moeten vooral kostenreflectief, non-discriminatoire en transparant zijn.

In de discussie over het ontwerp van nettarieven is het van belang een scherp onderscheid te maken tussen kostenreflectiviteit en het kostenveroorzakingsprincipe, twee begrippen die in de praktijk vaak door elkaar worden gehaald. De ACM stelt dat nettarieven kostenreflectief moeten zijn, zodat netbeheerders hun efficiënte kosten kunnen terugverdienen. Die doelstelling is terecht: het primaire doel van nettarieven in de Europese regelgeving is het waarborgen van kostendekking op transparante en niet-discriminerende wijze. Kostenreflectiviteit betekent echter niet dat alle kosten exact kunnen of moeten worden toegerekend aan specifieke groepen gebruikers.

Het kostenreflectiviteitsprincipe: juridisch noch economisch noodzakelijk.

De Europese Elektriciteitsverordening (EU 2019/943), artikel 18, verlangt dat nettarieven kostenreflectief, transparant en niet-discriminerend zijn, maar bevat geen verplichting om alle kosten direct toe te rekenen aan individuele producenten of verbruikers. Ook blijkt uit de Europese netwerktaariefverordeningen (waaronder EU 2019/942, Annex I) dat tariefstructuren geen disproportionele lasten mogen toebedelen aan specifieke groepen en dat nationale tariefmethoden altijd moeten passen binnen de bredere doelstelling van een geïntegreerde interne markt. Het eenzijdig toepassen van het kostenveroorzakingsprincipe, zoals de ACM doet, is dus niet vereist en kan zelfs contraproductief zijn wanneer dit leidt tot systeemverstoringen of ongelijke concurrentieverhoudingen.

ACER onderstreept deze interpretatie.

In het rapport *Electricity Network Tariff Methodologies in Europe (2025)* benadrukt ACER dat tariefontwerp altijd een balans is tussen verschillende beginselen: “*Each tariff design requires a balance between various tariff-setting principles, including cost-recovery, cost-reflectivity, efficiency, non-discrimination, transparency, non-distortion, simplicity, stability, predictability and sustainability.*” Kostenveroorzaking is daarmee slechts één van de overwegingen binnen een breder afwegingskader. ACER erkent uitdrukkelijk dat er situaties zijn waarin afwijkingen van strikte kostenveroorzaking gerechtvaardigd zijn. Zo kunnen systeemvoordelen of maatschappelijke belangen aanleiding zijn om bepaalde groepen gebruikers (tijdelijk) anders te behandelen: “*All network users should contribute to network costs unless the non-payment of network charges is justified by system-beneficial impacts.*”

De conclusie is dan ook dat de ACM kostenreflectiviteit onterecht gelijkstelt aan strikte kostenveroorzaking. Waar kostenreflectiviteit draait om proportionele, transparante en niet-discriminerende kostendekking, introduceert een strikte toepassing van het kostenveroorzakingsprincipe schijnprecisie en kan het juist leiden tot inefficiënties en oneerlijke verdeling van lasten. De Europese regelgeving en ACER-richtlijnen bieden ruimte—en soms zelfs noodzaak—voor pragmatische, niet-verstorende toewijzingsmechanismen die het functioneren van het elektriciteitssysteem als geheel verbeteren.

Beantwoording van de vragen

A. Kosten categorieën

Vraag 1

Kunt u zich vinden in bovenstaande **onderverdeling van kostencategorieën** met als doel het vormgeven van een invoedingstarief? Ziet u nog andere opties?

antwoord

De voorgestelde categorisering van de kosten an sich vinden wij een logisch vertrekpunt, maar wij vinden dat het consultatiedocument een belangrijk element niet adresseert. Het betreft de beperkte mogelijkheid om specifieke kosten te kunnen relateren aan het netgebruik van een individuele invoeder of groep van invoeders.

In het algemeen geldt dat netkosten voor afnemers in de basis voor (grotendeels) 50% 'residueel' zijn. Dit houdt in dat er geen directe relatie te leggen is tussen het netgebruik enerzijds en de kosten die hiermee worden veroorzaakt anderszijds.² Dit residuele deel is bij het invoedingstarief nog veel hoger als gevolg van de €0,5/MWh grens voor 'infrastructuur en congestiemanagement'. Een invoedingstarief van bijvoorbeeld € 6,5 / MWh bestaat voor het overgrote deel ($6,50 - 0,50 = €6,00$) uit residuele kosten, oftewel overheadskosten voor ondersteunende diensten en netverliezen.

Deze realiteit zou in ieder geval aan de orde moeten komen in de beschrijving van de kostencategorieën, omdat het duidelijk maakt dat de effectiviteit van een invoedingstarief om 'te sturen' (gekoppeld aan de doelstelling van 'netefficiëntie') daarmee fundamenteel begrensd is en ook nog eens zeer beperkt is. Invoedingstarieven zullen in de praktijk vooral een herverdelingsinstrument zijn. In een herverdelingsituatie moet de aandacht overwegend gaan naar wat een effectieve herverdeling inhoudt vanuit het perspectief van het energiesysteem én de bredere (economische) effecten.

Dit is een fundamenteel vertrekpunt bij het ontwerp en onderbouwing van het invoedingstarief omdat er wezenlijke verschillen zijn tussen een 'sturingsinstrument' een 'herverdelingsinstrument'. Het proces verdient dan ook meer toelichting en cijfermatig inzicht om tot een weloverwogen ontwerp te kunnen komen.

² SiRM, "De afnemer betaalt", 1 september 2025 ([link](#))

Vraag 2

De ACM stelt dat de kosten die invoeders veroorzaken voor **infrastructuur en congestiemanagement** voornamelijk samenhangen met de (piek)netcapaciteit en minder met het energieverbruik.

antwoord

a. Kunt u zich in algemene zin vinden in de **beschrijving** van de kosten voor infrastructuur en congestiemanagement? Zo nee, kunt u uw antwoord toelichten?

Vanuit het principe dat invoeders vraagvolgend zijn, toegelicht in het voorgaande hoofdstuk, betekent dit ook dat de kosten die invoeders zouden kunnen veroorzaken vraagvolgend zijn en niet op zich zelf staan.

Daarnaast, vinden wij dat het consultatiedocument op dit onderwerp een majeur dilemma overslaat. Zoals we hieronder onder **b.** nader toelichten, zijn er fundamentele verschillen tussen regelbaar vermogen, wind-op-zee en renewables-op-land. De voorgestelde tarief-systematiek biedt echter geen maatwerk voor deze verschillen, wat leidt tot suboptimale en in sommige gevallen contraproductieve uitkomsten. Er is dus een duidelijk spanningsveld tussen de uitgangspunten van 'non-discriminatie' enerzijds en 'kostenreflectiviteit' en 'systeemefficiëntie' anderzijds. Dit dilemma wordt in zijn geheel niet geadresseerd terwijl dit wel noodzakelijk is om van een invoedingstarief een doelmatig en proportioneel instrument te maken.

Voor het overige: wij kunnen ons vinden in de beschrijving met de toevoeging dat er binnen deze categorie nog een onderscheid tussen *investeringen* en *congestiemanagement* kan worden aangebracht. Het gaat hier om twee verschillende kostensoorten met elk een eigen dynamiek in oorzaak, gevolg en kostenreflectiviteit.

b. Deelt u het beeld van de ACM over **hoe deze kosten samenhangen met het netgebruik** van invoeders? Kunt u uw antwoord toelichten?

Nee, wij delen dit beeld niet omdat het té generalistisch is en voorbij gaat aan de eigenschappen van de verschillende vormen van invoeding en hun relatie tot infrastructuur. Door deze eigenschappen niet te adresseren, verwachten wij dat een invoedingstarief niet of zelfs tegengesteld op de (sub)doelen van een invoedingstarief werkt. We lichten dit hieronder toe, aan de hand van de drie hoofdvormen van opwek: 1) regelbaar vermogen; 2) offshore wind ; 3) renewables op land.

Vooraf stellen we eerst vast dat locatiekeuze in veel gevallen geen vrije keuze is. De hogere netten zijn een resultante van toekomstige vraagprognoses in combinatie met Rijksbeleid (Programma Energiehoofdstructuur) dat bepaalt op welke Noordzee locaties Wind-op-Zee plaatsvindt en waar gas- en kerncentrales (>500MW) mogen invoeden. Individuele markt-partijen hebben nagenoeg geen speelruimte om voor 'netvriendelijke' invoedingslocaties te kiezen. Voor de lagere netten geldt dat het ruimtelijk beleid voor wat betreft netvriendelijke invoedlocaties doorlopend in ontwikkeling is, maar ook hier zijn de vrijheidsgraden in de praktijk beperkt.

Voor regelbaar vermogen, zien wij geen samenhang tussen netgebruik (het verlagen van pieklast) enerzijds en de (kosten voor) netinvesteringen anderzijds. Voor alle (>500MW) invoedingslocaties geldt dat het net historisch is uitgelegd op het vermogen van de centrales. De netinvesteringcomponent is dus hooguit beperkt tot de vervanging van netcomponenten. Het verlagen van de pieklast van Nederlandse centrales via een invoedingstarief leidt automatisch tot vervangende invoeding door buitenlandse centrales om aan de binnenlandse vraag te kunnen voldoen. Immers, in die situatie verdringt buitenlands regelbaar vermogen Nederlandse centrales, die door een invoedingstarief op achterstand worden gezet op de internationale merit order.

Wij zien geen bewijsvoering dat deze verschuiving - van binnenlandse regelbare opwek naar meer import - leidt tot systeemvoordelen, een betere kostenreflectiviteit of tot een betere verdeling van kosten. Het is niet ondenkbaar dat deze verschuiving zelfs leidt tot een hogere behoefte aan netcapaciteit in de grensgebieden en daar juist kostenverhogend werkt. Zoals in het voorgaande hoofdstuk toegelicht, verwachten wij juist dat op alle drie de (sub-)doelen het tegenovergestelde van toepassing is en er sprake zal zijn van netto welvaartsverlies. Een maatschappelijk optimaal invoedingstarief voor regelbaar vermogen staat daarom gelijk aan 0.

Voor Wind-op-Zee (WoZ) is er overduidelijk een relatie tussen de bouw van windparken en de benodigde infrastructuur om de opwek te ontsluiten naar het net op land. Samenhang van de kosten met het *gebruik* is echter beperkt. Het overgrote deel van de kosten voor opwerk en infrastructuur voor WoZ wordt gemaakt in een 'greenfield' situatie waarbij generator en netinfrastructuur op elkaar (kunnen) worden afgestemd.

Wind-op-zee verschilt hier wezenlijk van renewables op land waarbij invoeding plaatsvindt in een bestaande netsituatie. In economische termen kan worden gesteld dat bij het net op zee de *exclusiviteit* voor invoeders hoog is (de netten kunnen uitsluitend worden gebruikt

door de windparken) terwijl de *rivaliteit* laag is (omdat de netten specifiek zijn uitgelegd op de windparken, zitten invoeders elkaar op het net-op-zee niet in de weg). Bij renewables op land ligt dit precies andersom en is er sprake van een lage exclusiviteit en een hoge rivaliteit op piekmomenten

‘Deep connection costs’ zijn voor WoZ een veel reflectievere variant voor een invoedingstarief die tevens minder verstorend is. Overigens zien wij dat een invoedingstarief voor WoZ op gespannen voet staat met huidige wet- en regelgeving: Wind op Zee is conform artikel 42a van de Elektriciteitswet expliciet vrijgesteld van invoedingstarieven. Dit is vervolgens beleidsneutraal overgenomen in de energiewet conform artikel 3.117 en 3.118.

Voor renewables op land is er op piekmomenten een noodzaak tot schaarsteverdeling in netcapaciteit. Daarom is voor deze groep invoeders het het meest logisch om schaarste te alloceren en kostenreflectiviteit toe te passen op basis van (piek)gebruik.

Congestiemangement

Congestiemangement is nodig als het gevraagde transport de beschikbare netcapaciteit overschrijdt. Congestie vindt doorgaans plaats door een combinatie van factoren: weersinvloeden, locatie, tijdsfactor (ochtend- en avondpiek), de hardware (capaciteit van bestaande netdelen), maar ook buitenlandse invloeden (loopflows uit Duitsland bijvoorbeeld). Dit maakt dat congestie meestal niet kan worden toegewezen aan specifieke groepen netgebruikers.

Dus enerzijds is congestie wel gerelateerd aan netinvesteringen (immers congestiemangement is nodig waar netinvesteringen nog moeten plaatsvinden), maar anderzijds moeilijk toewijsbaar op basis van een ‘simpele’ gebruiksindicator (kW of kWh).

Vraag 3

De ACM veronderstelt dat de kosten voor **ondersteunende diensten** veroorzaakt door invoeders het meest samenhangen met het totaal aan ingevoede en afgenomen volumes aan elektriciteit. a. Kunt u zich in algemene zin vinden in de beschrijving van de kosten voor de ondersteunende diensten? Zo nee, kunt u uw antwoord toelichten? b. Deelt u het beeld van de ACM over hoe deze kosten samenhangen met het netgebruik van invoeders? Kunt u uw antwoord toelichten?

antwoord

a. Nee. Ten eerste, gaat de beschrijving alleen in op de kostenkant van ondersteunende diensten terwijl thermische assets (roterende massa) juist ook inertia bieden zonder vergoeding. In dat geval is er dus geen sprake van *kosten* als gevolg van invoeding maar juist *baten* als gevolg van invoeding. Het zou consistent zijn als kostenreflectiviteit ook deze kant op werkt.

Ten tweede, om deze kostencategorie goed te kunnen beschouwen en reflecteren is het noodzakelijk om inzicht te hebben in de uitsplitsing en omvang van de onderliggende diensten (inertia, blackstart, blindvermogen, en regel- en reservevermogen). De consultatietekst suggereert dat er sprake is van “..kosten voor ondersteunende diensten veroorzaakt door invoeders..”, maar de ACM licht niet toe welke ondersteunende diensten het hierbij bedoelt en op welke wijze invoeders hier kosten veroorzaken. Daarom is het belangrijk dat er, naast inzicht in de omvang, ook meer duidelijkheid komt in deze dynamiek.

Wij verwachten dat een dergelijk overzicht laat zien dat de kosten voor sommige ondersteunende diensten hooguit indirect te relateren zijn aan specifieke assets of bepaald netgebruik terwijl dit bij andere ondersteunende diensten helemaal niet het geval zal zijn. Alles bij elkaar verwachten wij dat de complexiteit van ons energiesysteem het onmogelijk maakt om het kostenveroorzakingprincipe te kunnen toepassen. We vinden het daarom niet correct dat het woord ‘veroorzaakt’ onderdeel uitmaakt van de beschrijving.

b. De complexiteit en ondoorgrondelijkheid van de kostencategorie ‘ondersteunende diensten’ maakt dat het in de praktijk een residuele kostenpost is, oftewel: niet toe te schrijven aan specifieke netgebruikers en niet stuurbaar via een tariefprikkel. Het gaat dus om een grote ‘overhead’ die als kostenpost moet worden verdeeld over netgebruikers. Zoals eerder gesteld is het doorbelasten van deze kosten aan de zeer prijselastische invoeders maatschappelijk suboptimaal en kan, vanwege het residuele karakter, beter bij afnemers worden neergelegd omdat zij de vraag sturen en daarmee het systeem vormen.

Vraag 4

*De ACM stelt dat de kosten voor **netverliezen** door invoeders voornamelijk samenhangen met het totaal aan ingevoede en afgenomen volumes aan elektriciteit. a. Kunt u zich in algemene zin vinden in de beschrijving van de kosten voor netverliezen? Zo nee, kunt u uw antwoord toelichten? b. Deelt u het beeld van de ACM over hoe deze kosten samenhangen met het netgebruik van invoeders? Kunt u uw antwoord toelichten?*

antwoord

a. Ja

b. Hier geldt dezelfde redenering als bij het voorgaande antwoord: het transport van elektriciteit begint bij de afnemer die een vraag naar elektriciteit heeft. Het verlies treedt op wanneer de stroom van producent naar afnemer wordt getransporteerd en valt grotendeels buiten de invloedssfeer van de invoeder. Afwegingen die in het ruimtelijk beleid of in netbeheer worden gemaakt zijn veel directer van invloed op de hoeveelheid, lengte en kwaliteit van de netcomponenten en daarmee op netverliezen. Denk bijvoorbeeld aan de aanleg van nieuwe woonwijken of lokale transitievisie voor warmte. Logischerwijs vinden dergelijke afwegingen plaats in het domein en vanuit het belang van de vraagzijde.

Daarom vinden wij dat er geen kosten, als gevolg van netverliezen, samenhangen met het netgebruik van invoeders. Het doorbelasten van deze kosten aan de zeer prijselastische invoeders is maatschappelijk suboptimaal en kan, vanwege het residuele karakter, beter bij afnemers worden neergelegd omdat zij de vraag sturen en daarmee het systeem vormen.

B. Tariefdragers en tariefdifferentiatie

Vraag 5

De ACM beschrijft in deze paragraaf drie mogelijke tariefdragers voor invoedingstarieven (kWh, kWcontract en kWmax) en hun **mogelijke toepassing per kostencategorie**. a. Kunt u zich vinden in deze beschrijving van de verschillende tariefdragers en hun kenmerken? Zo nee, kunt u dit toelichten? b. Welke tariefdrager(s) acht u het meest wenselijk per kostencategorie en waarom? c. Ziet u nog andere relevante voor- of nadelen van de tariefdragers die in de afweging betrokken zouden moeten worden? Zo ja, welke?

Antwoord a.t/m c.

Zoals in voorgaande antwoorden verder toegelicht, zijn wij om verschillende redenen tegen de invoering van een invoedingstarief omdat de effecten hiervan groot zullen zijn en de beoogde doelstellingen rondom reflectiviteit, systeemefficiëntie en betaalbaarheid uiteindelijk niet worden gehaald.

De overwegingen over de meest wenselijk tariefdrager bieden weinig handelingsperspectief in de praktijk, vanwege de volgende twee redenen:

- Het deel van het tarief dat niet via een kWh zou moeten worden gereflecteerd (i.e. de kosten voor investeringen en congestiemanagement) is zeer beperkt als gevolg van de €0,5 MWh limiet.
- Zelfs als dit deel wel groot genoeg zou zijn voor een 'eigen' tariefdrager, dan zijn nog steeds de inherente verschillen tussen de drie groepen invoeders relevant (zie onze beantwoording bij vraag 1b) waardoor er geen sprake is van de meest wenselijke variant.

Zoals toegelicht in voorgaande antwoorden, zien wij als meest geschikte tariefdrager voor het reflecteren van de kosten voor investeringen en congestiemanagement:

- Regelbaar vermogen: geen tariefdrager (want geen kosten die kunnen worden gereflecteerd en voordelen worden teniet gedaan door de nadelen)
- Wind op Zee: Deep connection costs
- Renewables op land: tariefdrager gebaseerd op piekverbruik

Voor de overige twee kostencategorieën geldt dat het hier vooral residuele kosten betreft. Hiervoor geldt dat Ramsey pricing (zie inzet voor toelichting) als het economisch optimale verdelingsmechanisme is. Een MWh drager lijkt hier passend.

Nader uitgelicht: **Ramsey-prijsstelling** is een prijsstrategie voor gereguleerde monopolies waarbij prijzen boven de marginale kosten worden vastgesteld om de vaste kosten te dekken, maar op een manier die het maatschappelijk welzijn maximaliseert door prijsopslagen omgekeerd evenredig te maken aan de vraagelasticiteit (inelastische vraag krijgt hogere opslagen, elastische vraag krijgt lagere). Het staat ook bekend als de inverse-elasticiteitsregel en heeft als doel de kosten te dekken en tegelijkertijd het verlies aan economische efficiëntie (deadweight loss) te minimaliseren door meer te vragen aan degenen die minder gevoelig zijn voor prijsveranderingen en minder aan degenen die er gevoeliger voor zijn.

Vraag 6

De ACM is in deze paragraaf ingegaan op de mogelijkheid tot het opnemen van een vorm van **tijdsdifferentiatie** in het invoedingstarief. a. Moet er volgens u een vorm van tijdsdifferentiatie opgenomen worden? Zo ja, hoe moet dit vormgegeven worden? Zo nee, waarom niet? b. Ziet u nog andere opties voor tijdsdifferentiatie in het invoedingstarief?

Antwoord a. t/m c.

Vanuit de problematiek van piekinvoeding in regio's met achterblijvende netcapaciteit, begrijpen wij dat de ACM ook kijkt naar tijdsdifferentiatie. Tegelijkertijd stellen we vast dat tijdsdifferentiatie in de context van een invoedingstarief niet mogelijk of wenselijk is:

- Het is een specifieke maatregel (met name gericht op renewables op land) die ook invoeders treft die geen rol hebben in de achterliggende problematiek.
- De vergelijking die de ACM in paragraaf 4.2 maakt met tijdsdifferentiatie aan vraagzijde gaat mank; tijdsdifferentiatie aan invoedingszijde is veel complexer. De verwijzing naar piek- en daluren heeft betrekking op vraagpatronen (en daarmee afnamecongestie). Pieken als gevolg van invoeding (en daarmee invoedingscongestie) zijn voornamelijk weer-gedreven. Alleen een heel dynamisch tijdsgebonden tarief (dat alleen van kracht is bij veel wind of zon) zou in theorie doelmatig zijn; in alle andere gevallen is het verstorende effect groter dan de winst die wordt geboekt met het aftoppen van de pieken.
- Het betreft een instrument binnen de context van de tariefcategorie 'investeringen en congestiemanagement'. Immers tijdsdifferentiatie is vooral nodig waar de netinfrastructuur ontoereikend is. Tijdsdifferentie speelt geen rol voor het reflecteren van kosten voor 'ondersteunende diensten' of 'netverliezen'. Vanwege deze context kan tijdsdifferentiatie alleen plaatsvinden binnen de € 0,5 MWh grens wat de effectiviteit marginaliseert.

Vraag 7

Deelt u de opvatting van de ACM dat het (vooralsnog) niet wenselijk is om **locatiedifferentiatie** op te nemen in het invoedingstarief? Kunt u uw antwoord toelichten?

antwoord

Ja, er zijn betere instrumenten om netvriendelijke locatiekeuze voor invoeding te regelen.

C. Kostenverdeling tussen invoeders en afnemers

Vraag 8

De ACM spreekt op basis van haar analyse een voorlopige voorkeur uit voor een **50/50-verdeling** van kosten tussen invoeders en afnemers in plaats van een verdeling op basis van netgebruik tussen invoeders en afnemers. a. Kunt u zich vinden in de beschrijving van een **50/50 verdeling**? Kunt u dit toelichten? b. Kunt u zich vinden in de beschrijving van de verdeling op basis van **netgebruik**? Kunt u dit toelichten? c. Zie u nog **andere opties** voor de verdeling van deze kosten? Zo ja, welke? d. Hoe zou de ACM **volgens u de kosten moeten verdelen** tussen afnemers en invoeders? Kunt u uw antwoord toelichten?

antwoord

a. nee

De toelichting in de consultatietekst geeft een onderbouwing van de 50-50 verdeelsleutel uitsluitend vanuit het argument van gelijktijdigheid van invoeding en afname. We konden in de tekst geen verdere verwijzing vinden naar de achterliggende analyse, een verwijzing naar de literatuur op het gebied van kostenallocatie van (energie)infrastructuur of input vanuit Europa (wet & regelgeving of ACER guidance bijv.). Onze afdrank is dat de verdeelsleutel vooral een beleidsmatige keuze is en niet volgt vanuit economische rationaliteit.

b. nee

Dat invoeders en afnemers *gelijktijdig* het net gebruiken maakt hen als economische actoren niet *gelijkwaardig*. Er zijn juist fundamentele verschillen:

- Energie-intensiteit (vertaald als de totale energiekosten per € toegevoegde waarde) is bij invoeders zeer groot.
 - Invoeders halen hun toegevoegde waarde uit de elektriciteitsproductie, een typische nutsvoorziening waarin de volumes hoog zijn en de marges laag. Een invoedingstarief van bijvoorbeeld € 5 / MWh erodeert elke marge.
 - Voor afnemers (zelfs de zeer energie-intensieve) zijn de nettarieven onderdeel van de brede waaier van energie-, grondstof-, personeel-, kapitaalkosten. Eenzelfde € 5 / MWh tarief heeft daarom een veel lagere impact op de marge. Immers, vanuit afnemersperspectief wordt deze verhoging eerst afgezet op een groothandelsmarkt stroomprijs van (bijv.) €85 / MWh, wat weer een fractie is van de totale variabele kosten en een nog kleiner percentage van de marge.
- Toepassing van het kostenveroorzakingsprincipe. Zoals eerder toegelicht zijn de kosten binnen de scope van het invoedingstarief grotendeels residuele kosten, vooral

als gevolg van de € 0,5 limiet voor infrastructuur en congestiemanagement. Zoals eerder toegelicht kunnen residuele kosten niet worden gerelateerd aan (het netgedrag van) individuele invoeders. Het kostenveroorzakingsprincipe toepassen is dan ook niet mogelijk.

Het toepassen van het kostenveroorzakingprincipe is bij afnemers wél goed te organiseren en daarnaast ook systeem efficiënter. Immers, voor afnemers zijn infrastructuur en congestiemanagement juist een groot deel van de kosten. Daarnaast is sturen aan de vraagkant effectiever dan sturen aan de aanbod zijde (die inherent alleen produceert wat wordt gevraagd).

- Imports substitutie; omdat een invoedingstarief zoals voorgesteld niet (in dezelfde mate) van toepassing is in omliggende landen, leidt het gelijkstellen via een 50-50 verdeelsleutel tot veel imports substitutie. Dit is het gevolg van de prijselasticiteit van invoeding (voorgaande bullet) en het gevolg van een nationale interventie (een Nederlands invoedingstarief) in een internationale markt. Het gevolg is dat het resterende deel van de binnenlandse invoeding een de facto nóg hogere last moet dragen.

c. Ja er zijn ook andere opties mogelijk

Op basis van de consultatietekst lijkt de ACM het invoedingstarief te beschouwen als een instrument dat sturend kan zijn aan invoedingszijde op het gewenste netgebruik en/of kosten kan toerekenen aan de juiste veroorzaker. Echter, zoals in de beantwoording van voorgaande vragen toegelicht, zal een invoedingstarief in het huidige ontwerp in de praktijk vooral dienen als een verdeelmechanisme voor residuele kosten omdat de tarieven met name worden bepaald door de kosten voor ondersteunende diensten en netverliezen.

Vanwege het hoge aandeel residuele kosten zou in lijn met ACER kunnen worden gehandeld, die aanbeveelt om Ramsey pricing toe te passen op residuele kosten. Wij onderschrijven deze aanbevelingen van de ACER en stellen voor om elasticiteit als leidend principe voor de verdeling van residuele kosten onder invoeders en afnemers toe te passen. De energie-intensiteit (vertaalt als de totale energiekosten per € toegevoegde waarde) kan hierbij als een richtinggevende indicator gelden.

d. Behoud van de huidige systematiek (100% afname ; 0% invoeding)

De 50/50-verdeling is niet gestoeld op een economische basis en in de consultatietekst summier onderbouwd, ondanks dat de verdeelsleutel een majeure bouwsteen is in het gehele ontwerp van het invoedingstarief en zeer bepalend is voor de (positieve danwel negatieve) impact die van een invoedingstarief uitgaat.

De noodzaak tot het doen van deze aannames toont aan dat het instrument niet werkt zoals beoogd. ACM zou moeten kiezen voor een verdeling die het systeem als geheel versterkt en niet voor schijnprecisie of willekeur.

Vraag 9

*Deelt u de opvatting van de ACM dat de **EU-grens ook op distributieniveau** toegepast moet worden? Kunt u uw antwoord toelichten?*

antwoord

Wij bepleiten consistentie en een op economische rationaliteit gebaseerd ontwerp voor kostenallocatie voor energie-infrastructuur. Hier past in dat invoeders op de hogere netten non-discriminatoire worden behandeld ten opzichte van invoeders op de lagere netten en vice versa.

Ten aanzien van de beantwoording van deze vraag 9 maar óók voor vraag 13 (“Deelt u de opvatting van de ACM dat het wenselijk is om kleinverbruikers op het laagspanningsnet uit te zonder voor het invoedingstarief?”) spelen de door ons gewenste consistentie en economische rationaliteit een belangrijke rol.

Wij delen de opvatting dat de EU-grens voor uitsluitend invoeders op het transmissienet niet houdbaar is vanuit de doelstelling van non-discriminatie. Maar deze doelstelling geldt evenzeer voor het betrekken van kleinverbruikers. Het niet opnemen in de scope van het invoedingstarief is immers discriminatoire, zonder dat daar een logische verklaring voor geldt (zie beantwoording vraag 13). Wij wijzen dan ook op de inconsistentie van de ACM op dit punt.

D. Cascadering

Vraag 10

De ACM is in het eerste deel van deze paragraaf ingegaan op de wenselijkheid van **cascadering** van de kosten die door een invoedingstarief gedekt worden. a. Deelt u de opvatting van de ACM dat cascadering van deze kosten in enige vorm **gewenst** is? Kunt u uw antwoord toelichten? b. Deelt u de opvatting van de ACM dat cascadering waarbij **hoger gelegen netvlakken meebetalen** aan lager gelegen netvlakken de beste optie is? Kunt u uw antwoord toelichten?

antwoord

a. nee en **b.** nee

De complexiteit van ons elektriciteitsnet is dermate hoog dat aannames over de wijze waarop stromen lopen en de gevolgen die dit heeft voor kostenallocatie al snel mank gaan. Het consultatiedocument geeft verder geen achtergrondinformatie die het mogelijk maakt om de gestelde aannames te toetsen en maakt het onmogelijk om het gestelde archetypes (“stoom loopt van laag naar hoog” of “cascaderen is eerlijker dan niet cascaderen”) te onderschrijven. Dit werkt schijnprecisie in de hand en kan (onbedoeld) leiden tot een ineffectief en/of discriminatoir instrument.

In dit kader is een recente publicatie van ACER (“Electricity Network Tariff Practices”) relevant. Onder randnummer 274 schrijft het:

"ACER considers that data collection on network costs and network use broken down by voltage level and on the power flows between various voltage levels (as described in Section 6.3) is a prerequisite for properly applying any cost cascading principle"³

Naast de complexiteit van cascadering, het risico van schijnprecisie en het gebrek aan onderbouwing om de wenselijkheid in de context van een invoedingstarief te kunnen inschatten, is er nog een vierde argument om terughoudend te zijn met cascadering. Deze is gelinkt aan de residuele kosten voortvloeiend uit ondersteunende diensten en netverliezen. Zoals eerder toegelicht zijn wij het eens met de lijn van ACER om op residuele kosten Ramsey pricing toe te passen. Mocht hiervan worden afgeweken dan is nog steeds de meest eerlijke en legitieme methode om alle invoeders in dezelfde mate te laten bijdragen. Dit is eenvoudiger, transparanter, non-discriminatoir en sluit beter aan bij de realiteit van een gedistribueerd, tweerichtings energiesysteem.

³ <https://www.acer.europa.eu/sites/default/files/documents/Publications/2025-ACER-Electricity-Network-Tariff-Practices.pdf>

Vraag 11

De ACM is hierboven ingegaan op welke cascadering zij het meest passend acht per kostencategorie voor het vormgeven van een invoedingstarief. a. Deelt u de opvatting van de ACM dat **omgekeerde cascadering voor netverliezen** de beste optie is? Zo nee, wat is volgens u de beste optie en waarom? b. Deelt u de opvatting van de ACM dat **omgekeerde cascadering voor kosten onder de EU-grens** de beste optie is? Zo nee, wat is volgens u de beste optie en waarom? c. Deelt u de opvatting van de ACM dat voor **ondersteunende diensten een uniform tarief de beste optie is**? Zo nee, wat is volgens u de beste optie en waarom?

antwoord

De keuzes die de ACM maakt voor (omgekeerde) cascadering per kostencategorie blijven arbitrair. Er ontbreekt een goede analyse en het kostenveroorzakingsprincipe wordt hiermee niet gehaald. Het is op dit moment niet mogelijk om hier een zinnig en onderbouwd antwoord op te geven.

Zie ook de beantwoording bij vraag 10

Vraag 12

De ACM spreekt in deze paragraaf haar voorkeur uit om het **net op zee op dezelfde hoogte als het EHS-netvlak** in de cascadering in te delen. a. Deelt u de opvatting van de ACM dat het net op zee meegenomen moet worden in de cascadering? Zo nee, waarom niet? b. Deelt u de conclusie van de ACM dat indeling op de hoogte van het EHS-netvlak het meest passend is? Zo nee, op welke manier met het net op zee dan ingedeeld worden?

antwoord

a. nee

1. Het is in strijd met geldende wetgeving en gaat in tegen bestaande publiek-private afspraken

Wind op Zee is conform artikel 42a van de Elektriciteitswet expliciet vrijgesteld van invoedingstarieven, dit is vervolgens beleidsneutraal overgenomen in de Energiewet conform artikel 3.117 en 3.118. Deze wettelijke vrijstelling is bedoeld om investeringszekerheid te bieden en het beleid rondom offshore windprojecten stabiel te houden.

Wind op Zee is in nauwe samenwerking met de overheid tot stand gekomen. Het alsnog opnemen van Wind op Zee in de cascadering en het opleggen van een invoedingstarief zou het investeringsklimaat ondermijnen en het vertrouwen in de overheid schaden. Het heeft daarnaast ook een zeer grote impact op de business cases van bestaande assets en projecten in aanbouw. Dit zou een onbetrouwbare overheid suggereren die gemaakte afspraken en wettelijke kaders achteraf wijzigt.

2. Er is geen basis vanuit het oogmerk van kostenreflectiviteit

De kosten voor het net op zee zijn bovenal toerekenbaar aan de opwek dat het ontsluit. Zoals toegelicht in de beantwoording bij vraag 1B, is vanuit de principes van exclusiviteit en rivaliteit het veel reflectiever, transparanter en niet-verstorend om via deep connection costs deze kosten toe te rekenen aan de windparken op zee. Het toerekenen van deze kosten aan invoeders op land voldoet niet aan het kostenveroorzakingsprincipe en geeft ook geen prikkels die bijdragen aan systeemefficiëntie.

Ook is het de vraag of cascadering in het complexe systeem daadwerkelijk accuraat kosten kan reflecteren. Zoals beschreven in de beantwoording van vraag 10 heeft een nadere analyse van de feitelijke situatie op het net nog niet plaatsgevonden.

3. Voor de lagere netten zijn de kosten van het net op zee ook residueel, dus pas hier Ramsey pricing toe.

Daarnaast vinden wij dat, in lijn met de ACER aanbeveling, Ramsey pricing moet worden toegepast op residuele kosten. Het toerekenen van de kosten van het net op zee aan invoeders op land leidt er in de praktijk toe dat een 180 graden omgekeerde benadering wordt gekozen, namelijk dat de kosten dan aan de meest elastische netgebruikers wordt toegekend (in plaats van omgekeerd elastisch te alloceren).

b. nee

Voortvloeiend uit voorgaande toelichting vinden wij een invoedingstarief voor wind-op-zee niet passend. Mocht er toch een invoedingstarief voor wind-op-zee gelden dan zijn deep connection costs de meest reflectieve tariefdrager. Het doorleggen van de kosten op zee naar invoeders op land is kosteneffectief noch systeemeffectief en hoogstwaarschijnlijk discriminatoir.

De enige mogelijkheid is dan om de kosten voor het net op zee volledig toe te rekenen aan de afnemers. De logische vervolgstap is dan om alle kosten toe te rekenen aan de afnemers en af te zien van een invoedingstarief.

E. Uitzonderingen

Vraag 13

De ACM deelt in deze paragraaf haar opvatting over de wenselijkheid om **kleinverbruikers** op het laagspanningsnet uit te zonderen van het invoedingstarief. a. Deelt u de opvatting van de ACM over deze uitzondering? Kunt u uw antwoord toelichten? b. Bij welke partij(en) moeten de kosten voor invoeding door kleinverbruikers volgens u belegd worden? Ziet u nog andere mogelijkheden dan hierboven beschreven? Kunt u uw antwoord toelichten?

antwoord

a. & b.

We kunnen de redeneerlijn in het consultatiedocument niet volgen en daarmee niet ondersteunen. Er wordt gesteld:

“Momenteel wordt er door netbeheerders nagedacht over het herzien van dit capaciteitstarief voor afname. De ACM wil dit proces niet doorkruisen met het invoedingstarief. De ACM is van mening dat voor kleinverbruikers eerst de overstap van een capaciteitstarief naar een transportafhankelijk tarief moet worden gemaakt”

Hier ligt een praktische omstandigheid (uitvoeringsaspecten van een tariefherziening) ten grondslag aan een fundamentele beslissing om een belangrijke groep invoeders uit te zonderen en daarmee de kosten bij andere invoeders neer te leggen. Wij vinden dat de ACM hier inconsistent handelt met haar eigen uitgangspunten (reflectief, non-discriminatoir, systeem efficiënt, transparant). De fundamentele afslag die het maakt om kleinverbruikers uit te zonderen, onderbouwt de ACM niet op basis van haar eigen uitgangspunten. Zij had er ook voor kunnen kiezen om kleinverbruikers niet uit te zonderen, maar bij de implementatie te kiezen voor een langere transitieperiode afgestemd met de tariefherziening op het laagspanningsnet.

Het afzien van een invoedingstarief voor kleine aangeslotenen, maar deze wel invoeren voor grotere aangeslotenen, is een illustratie van de beperkingen van het kostenveroorzakingsprincipe en de noodzaak om pragmatische keuzes te maken die niet leiden tot complexiteit en marktverstoring.

De kosten van het net moeten in principe bij de afnemers worden neergelegd, omdat zij de vraag sturen en het systeem daarop wordt ingericht. Wanneer er geen duidelijke kostendriver of partij kan worden aangewezen, moeten deze kosten als residueel worden beschouwd

en via een niet-verstorend mechanisme worden verdeeld, bijvoorbeeld via Ramsey-pricing. Dit sluit aan bij de aanbevelingen van ACER, die stelt dat residuele kosten niet causaal zijn toe te wijzen en daarom pragmatisch en niet-verstorend moeten worden verdeeld.

Vraag 14

*De ACM spreekt in deze paragraaf haar voorlopige voorkeur uit om invoeders op het **net op zee** niet uit te zonderen van (een deel van) een invoedingstarief. a. Zouden invoeders op het net op zee moeten worden uitgezonderd van (een deel van) een invoedingstarief? Zo ja, van welk deel en waarom? Zo nee, waarom niet? b. In het geval van een uitzondering; waar moeten de kosten van invoeders op het net op zee belegd worden? Kunt u uw antwoord toelichten?*

antwoord

a.

Onze beantwoording bij vraag 12 is tevens van toepassing op de beantwoording van deze vraag 14.

b.

Aanvullend reiken wij nog een suggestie aan in de vorm van het zogenaamde 'Ierse model' dat gebruik maakt van een zogenaamd Pass Through Mechanisme.

Vraag 15

*Hoe moet het invoedingstarief voor **bi-directionele** netgebruikers worden vormgegeven?*

antwoord

Bi-directionele gebruikers kennen in de praktijk verschillende gedaanten, bijvoorbeeld: afnemers met zonnepanelen/windmolens (die overtollige opwek invoeden), energiecentrales (stroomafname bij opstarten) en batterijen (al dan niet achter een eigen aansluiting).

Voor het reflecteren van de kosten voor ondersteunende diensten en netverliezen, hebben wij in de beantwoording van eerdere vragen al vastgesteld dat het hier residuele kosten betreft. Het gaat hier om kosten die niet kunnen worden gerelateerd aan netverbruik. 'Reflecteren' betekent hier dus vooral: (overhead)kosten omslaan op een evenredige manier waarbij een MWh drager wordt gezien als het best passend. Het dubbel omslaan van deze kosten (door bi-directionele assets twee keer te laten betalen) leidt in de praktijk tot onevenredige uitkomsten vooral voor zeer prijselastische assets als energieopslagsystemen. De complexiteit en ontbrekende feitenbasis maakt het lastig om kwantitatief te onderbouwen dat het bi-directionele karakter ook betekent dat men dubbel zo vaak een beslag legt op de

componenten 'ondersteunende diensten' en 'netverliezen'. Vanwege de grote invloed van nettarieven op batterijen (elasticiteit) doet deze discussie er wel toe.

De combinatie van dit (vermoedelijk) onevenredig omslaan van kosten in combinatie met de hoge prijselasticiteit van energieopslagsystemen maakt daarom dat wij voor deze doelgroep ('uitgestelde invoeding') bepleiten om hen alleen te onderwerpen aan een invoedingstarief, mits zij aantonen systeemvriendelijk te opereren. Dit is een afwijking van het principe van non-discriminatie die moet worden gelegitimeerd vanuit de principes van systeem-efficiëntie en reflectiviteit (evenredigheid). Wij vragen de ACM om op dit punt de uitkomsten te betrekken van het onderzoek over het netgebruik van opslagsystemen, dat zij eerder dit jaar heeft aangekondigd.

F. Implementatie

Vraag 16

Zou de ACM **een overgangperiode/ingroeipad** moeten hanteren bij de invoering van het invoedingstarief? Zo ja, hoe zou dit ingroeipad er uit moeten zien? Welke termijnen zou de ACM bijvoorbeeld moeten hanteren? Zo nee, waarom niet?

antwoord

Wij adviseren om af te zien van de invoering van een invoedingstarief vanwege de nadelige effecten op de energiesector en de bredere maatschappelijke effecten. Wij betogen dat de gestelde doelen niet zullen worden gehaald omdat een invoedingstarief in de voorgestelde vereenvoudigde vorm niet effectief kan werken, gegeven de hoge complexiteit van het energiesysteem. Daarnaast stellen wij vast dat een invoedingstarief vooral uit residuele kosten bestaat die op basis van Ramsey pricing zouden moeten worden gealloceerd om tot een economisch optimum te komen. Wij zien in de praktijk dat juist het tegenovergestelde plaatsvindt en partijen met de hoogste elasticiteit deze residuele kosten doorbelast krijgen.

De onzekerheden, en daarmee risico's, zijn dus groot. Mocht de ACM toch besluiten tot de invoering van een invoedingstarief dan is behoedzaamheid met oog voor de nadelige effecten noodzakelijk. Dit vraagt om een prudente wijze van invoering waarbij bijvoorbeeld rekening wordt gehouden met de internationale context (handelswijze van toezichthouders in andere landen), het efficiënt functioneren van de Nederlandse energiemarkt en de draagkracht van marktpartijen.

Of dit het beste gediend is met een overgangperiode of in groeipad hangt juist af van het uiteindelijke ontwerp en de gevolgen van invoering zoals die bij de toetsing op bredere effecten en proportionaliteit aan het licht zullen komen. **Het ligt in de lijn der verwachting dat (een combinatie van) een overgangperiode en ingroeipad nodig zullen zijn, gelet op de impact van een invoedingstarief op lopende business cases.**

Vraag 17

*De ACM gaat in deze paragraaf in op een eventuele toepassing van een **cap of bandbreedte** voor de hoogte van het invoedingstarief. a. Zou de ACM een dergelijke cap of bandbreedte toe moeten passen? Zo ja, hoe hoog zou deze dan moeten zijn? Zo nee, waarom niet? b. Is een cap of bandbreedte volgens u verenigbaar met het principe van kostenreflectiviteit? Kunt u uw antwoord toelichten?*

antwoord

Een cap of bandbreedte op het invoedingstarief helpt om de negatieve effecten te beperken. Simpel gezegd: hoe lager het invoedingstarief, hoe minder groot de negatieve effecten

op investeringen, leveringszekerheid en prijzen. Een cap kan bovendien meer zekerheid bieden richting de toekomst voor investeerders en marktpartijen.

Als de ACM toch besluit een invoedingstarief in te voeren, is een cap absoluut noodzakelijk. Daarbij zou de cap gekoppeld moeten zijn aan de tarieven van omliggende landen, zodat Nederland nooit hogere tarieven vraagt dan buurlanden. Dit voorkomt een verslechtering van het investeringsklimaat en een ongelijk speelveld binnen Europa.

0,5 €/MWh grens in Europees verband

De in Verordening 838/2010 vastgelegde grens van 0,5 €/MWh weerspiegelt een bewuste keuze van de Europese wetgever om harmonisatie en systeemstabiliteit te laten prevaleren boven een strikte toepassing van het kostenveroorzakingsprincipe. Door een uniforme bovengrens te hanteren die aansluit bij de destijds feitelijke praktijk in continentaal Europa, wordt voorkomen dat uiteenlopende tarieven interne marktverstoringen veroorzaken of locatieprijkelingen voor producenten scheeftrekken. Tegelijk biedt een vaste grens helderheid, voorspelbaarheid en bestuurlijke eenvoud, waardoor toetreding, toezicht en handhaving minder complex worden. Daarmee maakt de EU impliciet – maar ondubbelzinnig – duidelijk dat interne-markt-consistentie en tariefstabiliteit in dit domein zwaarder wegen dan het kostenveroorzakingsprincipe.

Met name voor de € 0,5/MWh grens roepen we de ACM op om de markt meer zekerheid te geven, anders dan de huidige positie waarin de ACM aangeeft zich niet actief tegen deze limiet te verzetten in Europees verband. Deze zekerheid is randvoorwaardelijk aan toekomstige investeringen. Immers: zolang het loslaten van de limiet boven de markt hangt worden de nadelige effecten (die zeer groot worden geacht) via de kapitaalkosten ingeprijsd. Het bestendigen van de € 0,5/MWh cap is legitiem vanwege de grote nadelige effecten die het loslaten zou hebben op invoeders. Daarnaast zou dit resulteren in het omgekeerde van Ramsey pricing omdat juist de meest elastische groep binnen de netgebruikerspopulatie zich geconfronteerd zien met een extreme tariefstijging.

Een cap of bandbreedte is bovendien goed verenigbaar met het bredere verantwoordelijkheidsgebied van de ACM. De ACM moet ook rekening houden met publieke belangen zoals investeringszekerheid, stabiliteit en systeemefficiëntie. Een cap is bij uitstek een instrument om de balans te vinden tussen de door de ACM gestelde doelen en deze publieke belangen.

